

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อบรรยายประสบการณ์ของวัยรุ่นหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศตามปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เป็นการประยุกต์การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

ผู้ให้ข้อมูลและสถานที่ศึกษา (Participants and Setting)

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นวัยรุ่นหญิงที่มีประสบการณ์ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ โดยการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นวัยรุ่นหญิงมีอายุระหว่าง 15-18 ปี
2. มีประสบการณ์การถูกทารุณกรรมทางเพศ โดยอยู่ในระยะฟื้นฟูบำบัดและติดตามเยี่ยมอาการ
3. ระดับความรู้สึกตัวดี สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้
4. วัยรุ่นหญิงและผู้ปกครองมีความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยและอนุญาตให้สัมภาษณ์

สถานที่ศึกษา

การศึกษานี้ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญต่อประสบการณ์การได้รับการทารุณกรรมทางเพศในวัยรุ่นหญิงโดยคำนึงถึงบริบทและธรรมชาติของผู้ให้ข้อมูล จึงเลือกศูนย์คุ้มครองเด็กและสตรีที่ถูกทำร้ายโรงพยาบาลระยอง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เป็นแหล่งที่ทำการศึกษา โดยศูนย์ดังกล่าวเป็นศูนย์ช่วยเหลือผู้ป่วยเด็กและสตรีที่ถูกทำร้ายหรือถูกกระทำความรุนแรง มีหน้าที่ในการประเมินสภาพและปัญหาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม พร้อมทั้งให้การดูแลช่วยเหลือตามสภาพของปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยเด็กและสตรี รวมทั้งทำหน้าที่ประสานงานและเชื่อมโยงการดูแลในลักษณะสหวิชาชีพ ตลอดจนมีการส่งต่อผู้ป่วยเด็กและสตรีแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลต่อเนื่อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ผู้วิจัย เป็นเครื่องมือสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีการเตรียมความพร้อมก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ผ่านการเรียนวิชาวิจัยทางการพยาบาลในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งมีการฝึกปฏิบัติจริงโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตและการบันทึก รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นเวลา 15 ชั่วโมง และผู้วิจัยยังมีประสบการณ์ในด้านการพยาบาลเด็ก โดยปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยเด็กโรงพยาบาลชุมชนเป็นระยะเวลา 12 ปี ซึ่งในการปฏิบัติงานนี้ผู้วิจัยมีประสบการณ์ในการส่งต่อผู้ป่วยที่ถูกทารุณกรรมทางเพศไปรับการรักษาต่อหรือบำบัดฟื้นฟูต่อที่ศูนย์คุ้มครองเด็กและสตรีที่ถูกทำร้ายโรงพยาบาลระยอง

2. แนวคำถามในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เกี่ยวกับประสบการณ์ของวัยรุ่นหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ซึ่งผู้วิจัยสร้างแนวคำถามขึ้นเองจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยลักษณะของแนวคำถามจะเป็นคำถามปลายเปิดและไม่เป็นคำถามนำ ประกอบด้วยคำถามในเรื่องประสบการณ์การถูกทารุณกรรมทางเพศ สาเหตุที่ทำให้เกิดการถูกทารุณกรรมทางเพศ และความต้องการการช่วยเหลือ (ดังภาคผนวก จ) และได้้นำแนวคำถามดังกล่าวไปเก็บรวบรวมข้อมูลนำร่องกับผู้ให้ข้อมูลที่มีคุณสมบัติเหมือนกับผู้ให้ข้อมูลจริง จำนวน 2 ราย เพื่อทดสอบความชัดเจนและความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูลแล้ว นำมาปรับปรุงแก้ไขคำถามภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำไปใช้จริง

3. แบบบันทึกข้อมูลที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

3.1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา ที่อยู่ สถานภาพของครอบครัว บิดา/มารดา อาชีพของบิดา/มารดา หรือปกครองผู้ให้ข้อมูล รายได้ของครอบครัว การใช้สารเสพติดของบุคคลในครอบครัว ที่พักอาศัย จำนวนครั้งของการถูกทารุณกรรมทางเพศ อายุที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ความสัมพันธ์กับผู้กระทำทารุณกรรมทางเพศ (ดังภาคผนวก ค)

3.2 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแลผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ภูมิลำเนา เชื้อชาติ ศาสนา สถานภาพ ความสัมพันธ์กับผู้ให้ข้อมูล ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ (ดังภาคผนวก ง)

3.3 แบบบันทึกภาคสนาม (Field Note) ใช้บันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทันทีหลังการสัมภาษณ์สิ้นสุดลงทันที เพื่อบันทึกสถานการณ์ที่สังเกตได้ขณะสัมภาษณ์ เหตุการณ์หรือช่วงเวลา

ในขณะที่สัมภาษณ์ว่ามีอิทธิพลต่อผู้ให้ข้อมูลอย่างไร รวมทั้งสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกต่าง ๆ สีนหน้า ท่าทาง การปฏิบัติตัว และสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้ให้ข้อมูล (ดังภาคผนวก ฉ)

3.4 แบบบันทึกการสะท้อนคิดของผู้วิจัย ใช้บันทึกเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก ความพร้อมของผู้วิจัยต่อกระบวนการวิจัย (ดังภาคผนวก ช)

3.5 แบบบันทึกถอดความจากเทปบันทึกเสียงและการให้รหัสเบื้องต้น (ดังภาคผนวก ซ)

4. อุปกรณ์ที่ใช้ในการบันทึกเสียง คือ เครื่องบันทึกแถบเสียง ยี่ห้อ Eye-On รุ่น IM-126A

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของแนวคำถามในการสัมภาษณ์เจาะลึก โดยผู้วิจัยนำแนวคำถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน (ดังภาคผนวก ก) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลเด็ก 1 ท่าน จากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปทดลองใช้สัมภาษณ์ผู้รู้รอบรู้ที่มีประสบการณ์การถูกรังแกทางเพศ จำนวน 2 ราย เพื่อทดสอบความครอบคลุมและความชัดเจนของคำถาม เมื่อทดลองใช้ได้มีการปรับคำถามในบางคำถามที่สื่อความหมายได้ไม่ชัดเจน ในขณะที่สัมภาษณ์มีการบันทึกเสียง แล้วนำคำตอบที่ได้มาพิจารณาเกี่ยวกับความเข้าใจคำถาม ปฏิกริยาของผู้ให้ข้อมูลที่ตอบคำถาม ความต่อเนื่องของเนื้อหา และการตอบสนองของผู้ให้ข้อมูล ภายใต้การตรวจสอบเพื่อแก้ไข และข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งจะช่วยให้ทราบข้อบกพร่องในตัวผู้วิจัยและเครื่องมือที่ใช้ และนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

การพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยให้การพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูลและผู้ปกครอง โดยโครงการวิจัยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา และผู้วิจัยทำการพิทักษ์สิทธิในทุกขั้นตอนของการวิจัย ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการรวบรวมข้อมูล จนกระทั่งนำเสนอผลงาน กล่าวคือ ในการขอความร่วมมือจากผู้ให้ข้อมูลและผู้ปกครอง ผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความสมัครใจในการเข้าร่วมโครงการวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับจากผลการวิจัย และชี้แจงขั้นตอนของการรวบรวมข้อมูล โดยละเอียด พร้อมกับบอกให้ทราบเกี่ยวกับลักษณะของการสัมภาษณ์และแนวคำถามแบบเจาะลึก การขออนุญาตบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 30-45 นาที จำนวนครั้งของการสัมภาษณ์ประมาณ 2-3 ครั้งแล้วแต่ความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้ สถานที่ที่ใช้ในการสัมภาษณ์โดยให้ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เลือกและนัดหมายตามความสะดวก

และไม่รบกวนชีวิตประจำวันของผู้ให้ข้อมูลและครอบครัว ในระหว่างการสัมภาษณ์หากคำถามใดที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกไม่สบายใจหรือรู้สึกอึดอัดใจ ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามนั้น และสามารถถอนตัวออกจากการเข้าร่วมการวิจัยได้ในระหว่างดำเนินการ สำหรับข้อมูลที่ได้มาจะถูกเก็บรักษาเป็นความลับ มีเพียงผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาเท่านั้นที่ทราบข้อมูลและจะลบทำลายข้อมูลทันทีเมื่อสิ้นสุดการวิจัย การนำข้อมูลไปอภิปรายหรือเผยแพร่จะทำในภาพรวมและจะทำการนำเสนอในเชิงวิชาการ โดยการไม่เปิดเผยชื่อหรือลักษณะส่วนบุคคลที่จะนำไปสู่การรู้จักผู้ให้ข้อมูลและผู้ปกครอง นอกจากนี้ผู้วิจัยให้โอกาสผู้ให้ข้อมูลได้ซักถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม และมีเวลาในการทบทวนก่อนการตัดสินใจเซ็นยินยอมเป็นผู้ให้ข้อมูล เมื่อผู้ให้ข้อมูลและผู้ปกครองยินยอมจึงให้เซ็นชื่อยินยอม ในแบบฟอร์มการขอความร่วมมือในการเข้าร่วมวิจัย (ดังภาคผนวก ข)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ตามแนวคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ขั้นตอนการติดต่อประสานงาน

1.1 ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยบูรพาถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 เมื่อได้รับอนุญาตให้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้ากลุ่ม

การพยาบาลและหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย แจ้งรายละเอียด และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัย

1.3 ผู้วิจัยสร้างสัมพันธภาพกับพยาบาลประจำศูนย์คุ้มครองเด็กและสตรีที่ถูกทำร้าย

ของโรงพยาบาลระยอง เพื่อขอความร่วมมือในการติดต่อประสานงาน คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลและติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลรวมทั้งครอบครัวพร้อมทั้งขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการศึกษาผู้ให้ข้อมูลรายนั้นเป็นราย ๆ

2. ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ โดยได้รับความช่วยเหลือในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลจากพยาบาลประจำศูนย์คุ้มครองเด็กและสตรีที่ถูกทำร้ายของโรงพยาบาลระยอง ซึ่งผู้ให้ข้อมูลเป็นวัยรุ่นหญิงที่อยู่ในระยะฟื้นฟูบำบัดและติดตามเยี่ยม

อาการ แล้วจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาเอกสารจากเวชระเบียนของโรงพยาบาล และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยได้ศึกษาเพิ่มประวัติ การบันทึกการพยาบาล การตรวจ การรักษาของแพทย์ และการจัดการของเจ้าหน้าที่ต่างๆ และบันทึกต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้ข้อมูล และครอบครัว

2.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept Interview) เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ซึ่งผู้วิจัยเน้นที่การรับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ของการถูกทารุณกรรมทางเพศจากผู้ให้ข้อมูล ตามแนวคำถามการสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ใช้เวลาในการสัมภาษณ์โดยเฉลี่ยประมาณ 30-45 นาที และ จำนวนครั้งของการสัมภาษณ์แต่ละรายโดยเฉลี่ยประมาณ 2-3 ครั้ง สัมภาษณ์และบันทึกเทป หลังจากได้ทำการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล การสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นการสัมภาษณ์ที่บ้านของผู้ให้ข้อมูล หรือที่สถานที่ที่ผู้ให้ข้อมูลเลือกที่มีลักษณะเป็นส่วนตัวและเงียบสงบ การดำเนินการ สัมภาษณ์มีดังนี้

2.2.1 การสัมภาษณ์ครั้งแรกจะเป็นการพูดคุยในเรื่องทั่วๆ ไป เพื่อเป็นการสร้าง สัมพันธภาพกับผู้ให้ข้อมูลไว้วางใจและผ่อนคลายทั้งผู้ให้ข้อมูลและตัวผู้วิจัย เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลกล้า เปิดเผยถึงความรู้สึกต่าง ๆ ได้อย่างแท้จริง ต่อจากนั้นจึงใช้คำถามกว้าง ๆ และทั่ว ๆ ไปเพื่อเป็นคำ เชื่อมต่อการเข้าสู่ประเด็นในการสัมภาษณ์ แล้วจึงใช้แนวคำถามในการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัย หลีกเลี่ยงการใช้แนวคำถามปลายปิดหรือคาดคะเนความรู้สึกหรือข้อมูลต่าง ๆ จากผู้ให้ข้อมูล

2.2.2 ระหว่างการสัมภาษณ์ผู้วิจัยให้ความสนใจ ตั้งใจ และเทคนิคการเป็นผู้ฟังที่ดี แสดงให้ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าตัวผู้วิจัยตั้งใจสนใจและติดตามในสิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลบอกเล่า เพื่อกระตุ้น และให้ผู้ให้ข้อมูลได้เห็นว่า การบอกเล่าเหตุการณ์ของผู้ให้ข้อมูลมีความสำคัญต่อตัวผู้วิจัยเป็นอย่างมากและสำคัญอย่างยิ่ง ตลอดระยะเวลาของการสัมภาษณ์ผู้วิจัยมีการสังเกตสีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง และปฏิกิริยาต่าง ๆ ของผู้ให้ข้อมูล เพื่อค้นหาความคิดและความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งจะ ได้ เป็นการประเมินภาวะทางด้านจิตใจของผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เพื่อจะได้ยุติการสัมภาษณ์ได้ ทันถ่วงทีถ้าเกิดปัญหา นอกจากนี้ระหว่างการสัมภาษณ์ผู้วิจัยต้องมีการทบทวน จับประเด็น และ วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อใช้ตั้งประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ต่อไปให้สอดคล้องกับประเด็น ของข้อมูลในการวิจัย ซึ่งในการสัมภาษณ์นี้มีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 1 รายที่แสดงอาการเสียใจและ ร้องไห้อย่างมากขณะให้การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจึงขอความคิดเห็นร่วมกับผู้ให้ข้อมูลและผู้ปกครอง เพื่อยุติการสัมภาษณ์และอยู่เป็นเพื่อนจนผู้ให้ข้อมูลหยุดร้องไห้และคลายความเสียใจลง และพร้อม ทั้งให้นัดสัมภาษณ์ครั้งต่อไป ซึ่งผู้ให้ข้อมูลยินดีที่จะให้การสัมภาษณ์ครั้งต่อไปโดยการสัมภาษณ์ ครั้งที่สองดำเนินไปด้วยดี

2.2.3 การยุติการสัมภาษณ์ เมื่อเสร็จสิ้นการให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยเน้นให้ผู้ให้ข้อมูล ให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากการสัมภาษณ์ ทบทวนการพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล ทบทวน การรักษาความลับของข้อมูล และแสดงความขอบคุณในความร่วมมือ

2.2.4 การถอดข้อความจากเทปบันทึกเสียงแบบคำต่อคำ โดยตรวจสอบความ ชัดเจน ครบถ้วน เพื่อนำข้อมูลที่ได้สำหรับไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยกระทำไปพร้อม ๆ กันตลอด ระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัย กล่าวคือ ทุกครั้งหลังจากรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้ว ผู้วิจัยถอดเทป บันทึกเสียงและบันทึกอย่างละเอียดพร้อมกับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) (สุภางค์ จันทวานิช, 2540) ปฏิบัติเช่นนี้เป็นประจำจนกระทั่งข้อมูลอิ่มตัว เพื่ออธิบายเนื้อหาของ ข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมา โดยไม่มีอคติหรือใช้ความรู้สึกของผู้วิจัยเข้าไปเกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การจัดแฟ้ม โดยการแยกแยะ และจัดหมวดหมู่ข้อมูลที่มีลักษณะเชิงบรรยายซึ่งได้จากการสัมภาษณ์
2. ลงรหัสข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาลงรหัสเพื่อประโยชน์ในการประมวล ข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลภายใต้การให้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
3. แยกประเภทหรือจัดหมวดหมู่ของข้อมูล โดยการนำรหัสข้อมูลทั้งหมดที่มีอยู่มา รวบรวมจัดหมวดหมู่แยกประเภทเป็นหัวข้อย่อย ซึ่งข้อมูลในแต่ละหัวข้อย่อยนี้ได้จากประโยค วลี จากการบันทึกเสียง และการบันทึกภาคสนาม มีความสอดคล้องกันในด้านความหมาย ถ้ามี ข้อมูลที่เกิดขึ้นใหม่สามารถเพิ่มเป็นหมวดหมู่ใหม่ได้
4. สร้างหรือพัฒนาแนวเรื่อง หลังจากรวบรวมข้อมูลและลงรหัสข้อมูลครั้งสุดท้ายแล้ว ผู้วิจัยทบทวนข้อมูลและรหัสทั้งหมดอีกครั้ง และวางแผนว่าจะใช้ข้อมูลและรหัสส่วนใดสำหรับ หัวข้อใด เพื่อพัฒนาไปสู่แนวเรื่องหรือหัวข้อ ซึ่งช่วยกำหนดขอบข่ายของข้อมูลที่น่าสนใจ ในงานวิจัย เพื่อช่วยให้ผู้วิจัยสามารถตรวจสอบได้ว่าข้อมูลและรหัสที่ใช้ตอบปัญหาและวัตถุประสงค์ ของการวิจัยที่ตั้งไว้
5. แกะไขโครงร่างและแนวเรื่อง โดยตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแนวเรื่องและแก้ไขให้ มีความชัดเจน ครบถ้วนแล้วสรุปผลของการศึกษาวิจัย

ความน่าเชื่อถือของงานวิจัย

ผู้วิจัยคำนึงถึงความน่าเชื่อถือของงานวิจัยตลอดจนกระบวนการวิจัย จึงได้สร้างความน่าเชื่อถือของงานวิจัยตามแนวทางการสร้างความน่าเชื่อถือของ ลินคอล์น และ กูบา (Lincoln & Guba, 1985) ดังต่อไปนี้

1. ความน่าเชื่อถือ (Credibility) ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง ความจริงที่ค้นพบ โดยใช้เทคนิคที่เพิ่มความน่าเชื่อถือด้วยการสร้างสัมพันธภาพ และความไว้วางใจระหว่างผู้ให้ข้อมูลและผู้วิจัย ดังนี้

1.1 ผู้ให้ข้อมูล ในการศึกษาต้องเป็นวัยรุ่นหญิงที่มีประสบการณ์การถูกทารุณกรรมทางเพศ เมื่อคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแล้ว สร้างสัมพันธภาพโดยการติดตามเยี่ยมอย่างต่อเนื่อง พูดคุย แสดงท่าทีที่เป็นมิตร ห่วงใยต่อผู้ให้ข้อมูลและผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกิดความไว้วางใจ แล้วจึงขออนุญาตสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

1.2 ใช้การสะท้อนคิดของผู้วิจัย เพื่อตรวจสอบความคิด ความรู้สึก การเปลี่ยนแปลงความคิดของผู้วิจัย ความพร้อมของผู้วิจัยต่อกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลและขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้การจดบันทึกถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นตลอดกระบวนการวิจัย เพื่อทำการปรับปรุงแก้ไข โดยผู้วิจัยไม่ได้สรุปหรือตีความขึ้นเอง และข้อค้นพบที่ได้จากการวิเคราะห์ผู้วิจัยนำมาจากคำสำคัญที่ได้จากข้อมูลการสัมภาษณ์

1.3 การตรวจสอบข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูล (Member Checking) ผู้วิจัยมีการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากวิธีการสัมภาษณ์บันทึกเทปแล้วนำมาถอดข้อความคำต่อคำ โดยไม่มีการดัดแปลงข้อความหรือสรุปความเอง มีข้อความใดไม่ชัดเจนจะตรวจสอบความถูกต้องของข้อความนั้นจากการฟังเทปอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำผลสรุปของการวิเคราะห์ข้อมูลไปให้ผู้ให้ข้อมูลยืนยัน ผู้ให้ข้อมูลทุกรายมีความคิดเห็นตรงกับผลสรุปของการวิเคราะห์ข้อมูล

1.4 ผู้วิจัยนำข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อทำการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยเพื่อนนักวิจัย (Peer Debrief) แล้วจึงนำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

2. ความคงที่ (Dependability) ผู้วิจัยถอดเทปการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลแต่ละรายและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาทุกราย รวมทั้งการสรุปผลการวิเคราะห์ทั้งหมดได้ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทุกขั้นตอน

3. การนำไปใช้ (Transferability) ผู้วิจัยเขียนบรรยายลักษณะของสถานที่ศึกษา การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงของผู้ให้ข้อมูล ลักษณะข้อคำถามปลายเปิดที่ใช้ ขั้นตอนการดำเนิน

การวิจัยไว้อย่างละเอียด เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ และสามารถประยุกต์ใช้ได้กับสภาพแวดล้อม และบริบทที่คล้ายคลึงกัน

4. การยืนยันข้อมูล (Confirmability) ผู้วิจัยได้มีการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ ตลอดจนการดำเนินการวิจัย เช่น เทปบันทึกเสียง แบบบันทึกที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล บันทึกภาคสนามและบันทึกส่วนตัวที่ทำการสะท้อนคิดในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเพื่อสามารถอ้างอิงแหล่งข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้องซ้ำได้ตลอดเวลา รวมทั้งผู้วิจัยได้มีการนำผลสรุปของข้อมูลที่ได้ไปให้ผู้ให้ข้อมูลยืนยันอีกครั้ง